

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
"УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ"

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Збірник тез доповідей
XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції
(27–28 жовтня 2011 р.)

Савченко К. В. СВІТОВА ПРАКТИКА ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ СТАБІЛІЗАЦІЙНИХ ФОНДІВ	69
Савченко Т. Г. ЕЛЕМЕНТИ МЕХАНІЗМУ ВПЛИВУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ НА РІВНОВАЖНІ СТАНИ В ЕКОНОМІЦІ	70
Сисоєва Л. Ю., Черкашина К. Ф. ПІДХОДИ ДО ГРУПУВАННЯ БАНКІВ НА ОСНОВІ КЛАСТЕРНОГО АНАЛІЗУ	72
Слободяник Ю. Б. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ З ОБЛІКУ ТА АУДИТУ	73
Сюркало Б. І. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ В БАНКАХ.....	75
Ткаченко А. О. РОЛЬ БАНКІВ В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ: ІСТОРИЧНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ	77
Ткаченко І. В. ЛОМБАРДНА СПРАВА В УКРАЇНІ В РОКИ НОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ	79
Хомутенко Л. І., Гончаренко Т. П. ОСНОВНІ ОЗНАКИ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ФІНАНСОВОГО ПРОСТОРУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	81
Черемісіна С. Г. ПРОБЛЕМИ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ.....	82
Шамота Г. М., Крапивна І. В. СИСТЕМАТИЗАЦІЯ МЕТОДІВ ВИМІРЮВАННЯ КРЕДИТНИХ РИЗИКІВ.....	84
Шипунова О. В. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЇ АУДИТУ В УКРАЇНІ	85
Яровенко Г. М. ВИКОРИСТАННЯ СХОВИЩ ДАНИХ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ	87
Біломістний О. М. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ	88
Алексєєва Н. А., Сіроштан І. М. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК КАТЕГОРІЙ "ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ", "ФІНАНСОВІ АКТИВИ", "ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ".....	90
Афанасьєва О. Б. СТВОРЕННЯ ГОСПІТАЛЬНОГО БАНКУ ЯК ДІЄВОГО ІНСТРУМЕНТА УПРАВЛІННЯ ПРОБЛЕМНИМИ АКТИВАМИ ВІТЧИЗНЯНИХ БАНКІВ	91
Афанасієв Р. В. ОКРЕМІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ШЛЯХИ ПРОТИДІЇ НЕЗАКОННІЙ РОЗРОБЦІ НАДР	93
Багмет К. В., Левченко В. П. КЛЮЧОВІ ОЗНАКИ БАНКІВСЬКО-СТРАХОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ.....	94
Бригінська Л. Г. РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БАНКІВ УКРАЇНИ.....	96
Вгучко М. М. UNIQUE PRACTICE OF CORPORATE GOVERNANCE IN UKRAINE.....	97

контролюючих органів. Отже, проблема полягає не у відсутності контролюючих органів, а в неефективності їхньої роботи. Наприклад, однією з головних причин незаконного добування вугілля та інших корисних копалин є відсутність контролю з боку органів державної влади і місцевого самоврядування за використанням земель, які надаються комерсантам для сільськогосподарських цілей. Тому державний контроль у цій сфері, який проводиться шляхом вибіркового перевірок, має бути впорядкований і планомірний. Потрібно скласти реєстр потенційних місць незаконної розробки надр. Це дозволить упорядкувати проведення державного контролю і підвищить його ефективність. У сучасних умовах потребує активізації здійснення моніторингу незаконної розробки надр шляхом регулярного збору, оперативного аналізу, зведення інформації, а також запровадження прогнозування стану і динаміки правопорушень. Потрібно також провести паспортизацію місць видобутку природних копалин. Для забезпечення ефективності активних форм державного контролю має бути запроваджена система негайного інформування про виявлені факти правопорушень, з оперативним реагуванням на них шляхом виїзду на місце і застосування розглянутих адміністративно-правових засобів охорони та захисту. Для цього потрібна тісна співпраця з правоохоронними органами на місцях, а також широке залучення громадськості.

Таким чином, у сучасних умовах є актуальним питання подальшого якісного перегляду організації та правового забезпечення державного контролю в розглядуваній сфері адміністративно-правового впливу. Рішення про необхідність існування тих чи інших контрольних засобів, про потребу наділення окремих органів повноваженнями державного контролю має визначатися лише шляхом глибокого і всебічного з'ясування та аналізу потреб практики.

*К. В. Багмет, аспірант,
ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ";
В. П. Левченко, канд. техн. наук, заступник голови
Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України*

КЛЮЧОВІ ОЗНАКИ БАНКІВСЬКО-СТРАХОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ

З виникненням у 1990-х роках концепції "bancassurance" у Франції, подальшим прискоренням зростанням кількості та обсягів спільних операцій між банками та страховиками, масштабною регіональною диверсифікацією діяльності міжнародних фінансових груп, стрімким

розширенням асортименту комплексних фінансових продуктів зростає і науково-практичний інтерес до проблем банківсько-страхової інтеграції (БСІ).

Враховуючи практичну відсутність у вітчизняній і закордонній економічній літературі ґрунтовних досліджень щодо систематизації науково-методичних підходів до розуміння сутності категорії “банківсько-страхова інтеграція”, нами запропоновано виокремити “організаційний”, “ресурсний”, “результатний” та “функціональний” підходи. Враховуючи сформовані переваги та недоліки виокремлених підходів, нами формалізовані ключові ознаки, що повинні враховуватися при ідентифікації поняття БСІ.

Інтеграція банківських і страхових установ характеризується такими ж спільними ознаками, як і фінансова інтеграція, адже дані процеси є ідентичними за своїм сутнісним змістом. Тому, на нашу думку, доцільним є розгляд БСІ як на мікроекономічному (організаційному), так і на макроекономічному рівнях. Ключовими ознаками банківсько-страхової інтеграції в контексті забезпечення розвитку фінансового сектору економіки є такі:

- 1) *гомогенність*: БСІ є процесом, що відображає об'єднання однорідних суб'єктів фінансового ринку – банків і страхових компаній;
- 2) *детермінованість*: БСІ є процесом розширення та поглиблення взаємозв'язків між банківським і страховим секторами фінансового ринку;
- 3) *синергізм*: кінцевою метою БСІ є досягнення синергетичного ефекту двома фінансовими установами за рахунок реалізації ефекту масштабу;
- 4) *еволюційність*: розвиток процесу БСІ обумовлений еволюцією світових фінансових відносин в економіці, спрямований на пошук найбільш оптимального та ефективного шляху взаємодії фінансових посередників;
- 5) *взаємозамінність фінансових активів*: можливість для інвесторів обмінювати національні фінансові активи на іноземні і навпаки, що обумовлює вирівнювання дохідності;
- 6) *геоекономічна обумовленість*: розвиток БСІ в окремих регіонах світу підпорядкований принципам трьох моделей організації концепції “bancassurance”: європейської (континентальної), північноамериканської та азійсько-океанійської.
- 7) *дерегулювання*: виникнення та сучасний розвиток БСІ обумовлені спрощенням правил, що створюють перешкоди вільному рухові капіталів і фінансових послуг;

- 8) *мобільність капіталу*: БСІ можлива лише за наявності законодавчих, політичних, економічних можливостей для національних інвесторів розміщувати свої активи за кордоном;
- 9) *трансформаційність*: поглиблення інтеграційних взаємозв'язків між банками та страховиками суттєво впливає на структурну зміну світової бізнес-архітектури фінансового ринку.

Враховуючи переваги та недоліки організаційного, функціонального, ресурсного та результатного підходів, а також виокремлені ключові ознаки БСІ, нами пропонується трактувати банківсько-страхову інтеграцію як динамічний гомогенний процес часткового або повного об'єднання фінансових, інформаційно-технологічних, кадрових та управлінських ресурсів банків і страхових компаній на основі притаманних їм спільних функцій з метою досягнення синергетичного ефекту на мікрорівні, що у свою чергу обумовлює згладжування або розбалансування циклічного розвитку фінансового сектору економіки на макрорівні.

Л. Г. Бригінська, ПАТ "ВіЕйБі Банк", м. Київ

РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БАНКІВ УКРАЇНИ

В Україні, попри тенденцію масштабного зростання банківських ресурсів (за 2005–2010 рр. ресурсна база банків України збільшилася в 9,5 рази, а темпи її щорічного зростання знаходилися в межах 55,9–70,1 %), помітно загострилися проблеми територіальної незбалансованості ресурсної бази банків.

Слід зазначити, що проблема непропорційності регіональної структури ресурсної бази банківської системи України обумовлена особливостями регіональної структури самої банківської системи. Варто зазначити, що в 9 областях України відсутні самостійні банки – юридичні особи, а тому деякі регіони перетворилися на стійких ресурсних донорів.

У процесі дослідження нами здійснено групування областей України за рівнем концентрації банків і виявлено, що в регіоні високої концентрації зосереджено 2/3 всіх банків України. До групи з середньою концентрацією увійшли промислові області (регіони) з обласними центрами "мільйонниками". Менш густонаселені області та області з низьким рівнем розвитку промисловості увійшли до групи з низькою концентрацією банків. Оцінка структури залучених коштів банками у розрізі регіональних груп у 2010 р. свідчить про те, що в регіоні високої

